

NEWSLETTER NÚM. 28
GENER/MARÇ 2012

Editorial

Mali viu moments de gran inestabilitat política i social com a conseqüència del cop d'Estat dut a terme a finals de març que va portar els militars a dissoldre les institucions democràtiques i a decretar la suspensió de la Constitució. La situació s'ha agreujat amb la revolta dels rebels tuaregs, que han confirmat el seu poder al nord del país, i amb l'embargament financer, econòmic i diplomàtic per part de la Comunitat Econòmica dels Estats d'Àfrica Occidental (CEDEAO).

Es tracta d'uns fets en constant evolució que compliquen encara més la situació de les persones amb deficiències visuals i sense recursos de la regió de Mopti, població a qui van dirigides les activitats organitzades per Ulls del món en el marc del projecte *Ulls de Mali*. La Fundació desitja que la situació es restableixi al més aviat possible i que es recuperin les institucions democràtiques del país. L'entitat té la voluntat de seguir treballant per prevenir i combatre la ceguesa evitable en aquest territori, de manera que la població tingui accés a una atenció oftalmològica i òptica que li permeti millorar la situació de pobresa en què es troba.

NOTÍCIES

Continua el suport del Fons Català de Cooperació al Sàhara

Es treballa en el nou pla d'oftalmologia de Moçambic

El director de l'ACCD valora la sostenibilitat d'Ulls de Moçambic

Més de 17.500 visites oftalmològiques a Bolívia

Visita institucional de la IAPB a El Alto

Formació en facoemulsificació a terres bolivianes

Tercera comissió mèdica amb personal local a Mali

Comissió formativa de retina a l'IOTA

Ulls del món amplia la xarxa a l'Estat espanyol

Es duen a terme xerrades a Madrid i Eivissa

ULLS DEL MÓN ALS MITJANS

L'ENTREVISTA

Romain Bordas, ortoptista i responsable del nucli territorial de França

NOTÍCIES

CONTINUA EL SUPORT DEL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL SÀHARA

El **Fons Català de Cooperació al Desenvolupament** ha donat suport l'any 2011 al programa de cooperació que Ulls del món duu a terme als **campaments de refugiats sahrauís** i segueix, d'aquesta manera, amb la col·laboració iniciada l'any anterior.

L'ajuda prové de **cinc ajuntaments** de diferents municipis catalans, que han aportat un total de **42.500 euros**, un 15% més que la xifra registrada l'any 2010 i que ha servit per dur a terme activitats de formació, prevenció, dotació i assistència mèdica previstes en el programa *Ulls del Sàhara*. Els consistoris que hi han col·laborat són els de **Santa Coloma de Gramenet, Alella, Centelles, Roquetes i Mollet del Vallès**.

Mentrestant, la coordinadora del projecte sahrauí, **Maria Tavera**, s'ha desplaçat aquests primers mesos de l'any a la zona per tal de preparar i coordinar les **activitats previstes** del que resta de programa vigent, en les quals tornaran a tenir un paper clau el Ministeri de Salut, el Servei d'Oftalmologia i els tècnics d'oftalmologia locals.

[TORNAR A L'INICI](#)

ES TREBALLA EN EL NOU PLA D'OFTALMOLOGIA DE MOÇAMBIC

El cap de Programes d'Ulls del món, **Paco Sanz**, ha viatjat a principis de març a

Moçambic amb motiu de la creació del nou **Pla Nacional d'Ofthalmologia**, com a assistent en una reunió de treball amb els actors involucrats en el desenvolupament del Pla, juntament amb la coordinadora del projecte *Ulls de Moçambic*, **Gema Facal**.

És una iniciativa del **Ministeri de Salut** de Moçambic per tal de reemplaçar el pla nacional corresponent al període 2007-2010 i que es troba emmarcada en les activitats del programa **Visió 2020: El Dret a Veure-hi**, impulsat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i l'Agència Internacional per a la Prevenció de la Ceguesa (IAPB) per tal d'eradicar la ceguera evitable abans de l'any 2020. En el transcurs del viatge, el cap de programes de la Fundació també ha participat en una trobada de la **Mozambique Eye Care Coalition (MECC)**, formada per les diferents organitzacions sense ànim de lucre que treballen al país africà en el camp de la salut ocular.

[TORNAR A L'INICI](#)

EL DIRECTOR DE L'ACCD VALORA LA SOSTENIBILITAT D'ULLS DE MOÇAMBIC

El màxim responsable de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), **Carles Llorens**, s'ha desplaçat a mitjans de febrer a **Moçambic** per tal de conèixer de primera mà els projectes de cooperació que compten amb el suport del govern català, entre els quals hi ha *Ulls de Moçambic*.

Llorens ha valorat molt positivament el treball dut a terme per la Fundació al país africà des de l'any 2002. Concretament, ha fet referència a la incorporació del **Dr. Abel dos Santos** al Servei d'Ofthalmologia de l'Hospital Provincial d'Inhambane i al funcionament del **taller d'òptica** d'aquest centre com a exemples de sostenibilitat que van d'acord amb la línia estratègica plantejada per l'entitat. El director de l'ACCD ha visitat l'hospital acompanyat, entre d'altres, de l'oftalmòleg **Abel dos Santos**, el tècnic d'oftalmologia **Miguel Siquice** i la tècnica en muntatge d'ulleres **Anita Felizarda**, tots ells formats per Ulls del món.

[TORNAR A L'INICI](#)

MÉS DE 17.500 VISITES OFTALMOLÒGIQUES A BOLÍVIA

La xarxa d'atenció oftalmològica posada en marxa per la Fundació a Bolívia ha permès dur a terme unes **17.500 visites** durant l'any 2011 a persones amb deficiències visuals i sense recursos econòmics del **municipi d'El Alto** i la seva àrea d'influència.

La xarxa, creada en col·laboració amb el Ministeri de Salut i Esports de Bolívia i el Govern Municipal d'El Alto, es compon de **cinc consultoris** oftalmològics i **dos quiròfans** situats a l'Hospital Municipal Bolivià Holandès, l'Hospital Modelo Corea, l'Hospital Lotes y Servicios, l'Hospital Los Andes i el Centre de Salut Senkata 79. L'atenció va a càrrec de **sis professionals oftalmòlegs** locals, la majoria d'ells formats prèviament per Ulls del món. La xifra registrada el 2011 suma a les més de **10.000 visites** dutes a terme l'any anterior, la qual cosa posa de manifest l'èxit de la iniciativa.

[TORNAR A L'INICI](#)

VISITA INSTITUCIONAL DE LA IAPB A EL ALTO

Representants de l'**Agència Internacional per a la Prevenció de la Ceguesa** (IAPB) van viatjar a principis de gener a El Alto per tal de conèixer de primera mà el **programa Ulls de Bolívia**. La visita l'encapçalaven el president de la IAPB a Llatinoamèrica, **Rainald Duerksen**, i l'ambaixadora de l'organisme a Bolívia, **Cristina Sánchez**; aquest últim és un càrrec de recent creació que té com a objectiu coordinar el treball que s'està duent a terme a terres bolivianes en la lluita contra la ceguera evitable.

Els representants de la IAPB es van reunir amb la coordinadora del programa *Ulls de Bolívia*, **Patricia Tàrraga**, que els va informar dels principals resultats assolits fins el moment i de les activitats previstes per als propers mesos. Ulls del món és membre des de l'any 2005 del Consell Assessor de l'Agència Internacional per a la Prevenció de la Ceguesa.

[TORNAR A L'INICI](#)

FORMACIÓ EN FACOEMULSIFICACIÓ A TERRES BOLIVIANES

La Fundació ha organitzat a finals de març una **comissió formativa** a Bolívia per tal de capacitar els **professionals de la xarxa oftalmològica en facoemulsificació**, una tècnica quirúrgica que permet el tractament de les **cataractes**.

La iniciativa ha anat a càrrec del professional argentí **Carlos Labat**, que ha transmès coneixements pràctics als diferents oftalmòlegs que integren la xarxa assistencial creada per Ulls del món, en especial al professional de l'Hospital Municipal Modelo Corea, **Wilmer Gisbert**, que l'any passat ja va completar una estada formativa en facoemulsificació a l'Hospital Central de Mendoza (Argentina).

La comissió ha permès tractar els pacients amb pocs recursos econòmics que patien cataractes, que s'han **visitat** en els diferents consultoris de la xarxa oftalmològica i s'han **operat** a l'Hospital Municipal Bolívia Holandès. El programa *Ulls de Bolívia* compta amb el **suport** de l'Ajuntament de Barcelona, la Fundació Repsol i la Fundació ONCE per Amèrica Llatina (FOAL).

[TORNAR A L'INICI](#)

TERCERA COMISSIÓ MÈDICA AMB PERSONAL LOCAL A MALI

Tot i el cop d'Estat registrat a terres malianes, del **12 al 23 de març** s'ha dut a terme al **Centre de Referència de Bankass** una **comissió medicoquirúrgica** per tal d'oferir atenció oftalmològica als habitants de la regió de Mopti sense recursos econòmics. Ha estat la **tercera comissió** que, per raons de seguretat, s'ha organitzat exclusivament amb personal local en els últims dos anys.

La comissió l'ha encapçalat l'oftalmòleg de l'Hospital Sominé Dolo de Mopti, **Ousmane Touré**, que ha estat acompanyat pels també oftalmòlegs **Abdoulaye N. Coulibaly** i **Moro Sidibé**, els auxiliars mèdics d'oftalmologia **Negueta Traoré**, **Emmanuel Koné** i **Ousmani Dembélé**, i la tècnica d'equipaments **Ange-Marie Kamaté**. Els professionals locals han dut a terme unes **700 visites oculars** i **250 intervencions** quirúrgiques a pacients amb deficiències visuals.

[TORNAR A L'INICI](#)

COMISSIÓ FORMATIVA DE RETINA A L'IOTA

Ulls del món va organitzar del **29 de gener al 8 de febrer** una **comissió formativa** a Mali amb l'objectiu de seguir capacitant en subespecialitats els **oftalmòlegs i residents** de l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA), a Bamako.

La iniciativa va anar a càrrec del Dr. **Franck Bacin**, professional del Centre Hospitalari Universitari Clermont-Ferrand (França), que va transmetre a una quinzena de professionals malians coneixements de **retina**. Es tractava de la continuació pràctica del curs teòric que el mateix Dr. Bacin va dur a terme l'any passat a través de videoconferència. L'estada del professional francès es va aprofitar per organitzar un curs post universitari, a demanda de l'IOTA, sobre **retinopatia diabètica**, al qual van assistir una seixantena de participants. El programa *Ulls de Mali* compta amb el **suport** del Govern Basc/Eusko Jauraritzta i els ajuntaments de l'Hospitalet de Llobregat i Andoain.

[TORNAR A L'INICI](#)

ULLS DEL MÓN AMPLIA LA XARXA A L'ESTAT ESPANYOL

La Fundació ha ampliat recentment la seva **xarxa territorial** a l'Estat espanyol, que encapçalen professionals voluntaris, amb la incorporació de la delegació de **Madrid**. Aquesta delegació se suma a les ja existents a **Andalusia, València i el País Basc**, i se'n responsabilitza de forma voluntària **Alfonso Jordán**.

L'objectiu és que pugui aglutinar l'interès que hi ha a la capital espanyola entorn el treball que Ulls del món duu a terme per combatre i prevenir la ceguesa evitable entre les poblacions més pobres del món, ja sigui a nivell de **professionals sanitaris** interessats en participar en els projectes de cooperació, així com empreses, institucions o persones que volen donar **suport** a aquesta feina. Per a aquest any s'han previst un bon nombre d'**activitats de sensibilització** a la capital de l'estat, com ara una exposició fotogràfica o l'organització de la Nit dels Ulls del món.

[TORNAR A L'INICI](#)

ES DUEN A TERME XERRADES A MADRID I EIVISSA

Precisament a **Madrid** va tenir lloc el 23 de febrer una xerrada a càrrec del secretari del Comitè Mèdic d'Ulls del món, **Ricardo Casaroli**, en el marc d'un curs monogràfic d'iniciació a l'oftalmologia a l'Institut Castroviejo. L'oftalmòleg va explicar davant d'un centenar d'estudiants el treball de cooperació dut a terme per l'entitat, centrat en la creació de **xarxes d'atenció oftalmològica** pública als països amb pocs recursos, en base a les premisses de sostenibilitat dels serveis, accessibilitat de la població i inserció a les polítiques públiques.

Uns dies després, el 28 de febrer, va tenir lloc una xerrada sobre Ulls del món a **Eivissa** en el marc de la presentació de l'Oficina de Cooperació del Col·legi de Metges de les Balears. La iniciativa va anar a càrrec de la supervisora mèdica del programa *Ulls del Sàhara*, **Rebeca Añenza**, i de l'oftalmòleg **Jesús Alonso**, que van donar a conèixer les activitats dutes a terme per l'entitat en els països més pobres i la seva col·laboració com a voluntaris en el programa dels campaments de refugiats sahrauís.

[TORNAR A L'INICI](#)

ULLS DEL MÓN ALS MITJANS

Les aparicions d'Ulls del món en aquest primer trimestre s'han centrat en **publicacions o canals de difusió** de les organitzacions i empreses que col·laboren amb la Fundació, que s'han fet ressò dels projectes de cooperació als quals donen suport. Ha estat el cas de la Newsletter de la Fundação Gulbenkian, la revista de l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona (IMO), la pàgina Web de la Fundació Repsol i la pàgina de Facebook de General Optica. Han completat la presència de la Fundació als **mitjans** una menció a *El Periódico de Catalunya* i una entrevista al programa *Tots els matins* de Ràdio l'Hospitalet, a càrrec de la directora general, Núria Ramon.

[TORNAR A L'INICI](#)

Melhorar a visão em Moçambique

A **Fundación Ulls del Món** ha desenvolupat un projecte de cooperació amb el país africà de Moçambique per millorar la salut ocular de la població. El projecte consisteix en la creació de xarxes d'atenció oftalmològica pública als països amb pocs recursos, en base a les premisses de sostenibilitat dels serveis, accessibilitat de la població i inserció a les polítiques públiques.

L'ENTREVISTA

Nom: Romain Bordas

Edat: 30 anys

Professió: ortoptista i responsable del nucli territorial de França

He nascut a: Tulle i **visc a:** Clermont-Ferrand

Estic en contacte amb Ulls del món des de: l'any 2010

Romain Bordas s'ha convertit recentment en el responsable del nucli territorial que la Fundació té a França i que està integrat per un bon nombre de professionals sanitaris que col·laboren de forma altruista amb el projecte *Ulls de Mali*. Bordas, ortoptista de professió, treballa al Centre Hospitalari Universitari Clermont-Ferrand i ha viatjat en diferents ocasions al país africà, principalment per dur a terme treballs de formació per al personal de l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA) centrats en la transmissió de coneixements relacionats amb els defectes de refracció i l'estrabisme, entre d'altres.

Què et porta a col·laborar com a voluntari d'Ulls del món?

Sempre m'ha interessat l'acció humanitària i, de fet, vaig treballar en un projecte per a desenvolupar atenció ortòptica a Amèrica Central, i se m'han ofert altres col·laboracions en missions, que no m'han convingut. És que el que em va atreure d'Ulls del món és que, més enllà d'oferir ajuda puntual als pacients, lluita per trobar uns actors competents per formar el personal mèdic i paramèdic per poder aconseguir algun dia una autonomia total en l'atenció.

Ens pots explicar quin és exactament el teu paper com a ortoptista?

La missió principal de l'ortoptista és formular un diagnòstic. Treballa en col·laboració amb l'oftalmòleg i principalment amb el cirurgià d'estrabisme, amb qui estudia i analitza els casos d'estrabisme. És competent també en el diagnòstic i tractament de l'ambliopia, en particular entre nens i nenes, així com en refracció i adaptació a les lents.

Quins coneixements has aportat als professionals de l'IOTA?

El meu treball tenia dues vessants. Una part més teòrica que incorporava la transmissió de coneixements sobre ortòptica, així com diagnòstic i tractament de la ambliopia infantil. I una part més pràctica amb visites d'estrabologia, de manera que es van seleccionar pacients, la majoria d'ells joves, als quals jo efectuava revisions ortòptiques completes per tal que fossin operats per l'oftalmòleg. Aquestes visites eren també una forma de confrontar les nostres idees amb els residents i els optometristes locals que m'acompanyaven.

Cap on creus que ha d'evolucionar la formació de professionals locals?

Realment m'ha impressionat la qualitat de l'ensenyament impartit pels metges titulars de l'IOTA, especialment en el camp de la cirurgia. Tot i això, és necessària una major especialització, així que s'han de seguir afavorint els intercanvis i la formació per part de professionals europeus. En el meu camp, penso que la ambliopia, el seu diagnòstic i el seu tractament són eixos a desenvolupar en el futur, ja que els nens reben atenció massa tard. L'estrabologia també ha de ser tractada amb major profunditat, tan per ortoptistes com per oftalmòlegs.

Quin és el teu paper com a responsable del nucli territorial a França?

La meua feina consisteix en donar a conèixer la Fundació als serveis d'oftalmologia de les diferents ciutats i seleccionar facultatius universitaris reconeguts a la seva disciplina perquè col·laborin. Una altra vessant és promoure beques a França per formar professionals en l'ús d'equipaments tecnològics avançats, com ara l'atenció quirúrgica de cataractes per facoemulsificació de la qual ja s'ha beneficiat un estudiant de l'IOTA. Per mi és un honor ocupar aquesta plaça, ja que puc donar a conèixer els avenços que he comprovat personalment a l'IOTA i les experiències viscudes sobre el terreny.

I a nivell personal, què t'aporta aquesta col·laboració?

M'aporta una obertura mental considerable pel que fa a pràctiques d'oftalmologia i tècniques de diagnòstic i de tractament al món. Vaig començar aquest treball de descobriment durant els meus estudis amb uns viatges en solitari a Amèrica Central i Àsia. La Fundació m'ofereix l'oportunitat d'aprofundir i concentrar-me en zones del món amb necessitats importants. Aquesta col·laboració em permet també trobar-me amb facultatius que, com jo, s'apassionen amb el seu treball i tenen ganes que l'oftalmologia i l'ortòptica evolucionin per llimar diferències entre els països del Nord i del Sud.

[TORNAR A L'INICI](#)

FES-TE'N SOCI

FES-TE'N VOLUNTARI

COL·LABORA

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens contestis aquest [missatge](#), indicant-nos que no te l'enviem més.
D'acord amb l'establert a la Llei de Protecció de Dades de Caràcter Personal, t'informem que les teves dades estan incloses en un fitxer automatitzat propietat d'Ulls del món. Per a la cancel·lació dels drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, et pots posar en contacte amb nosaltres.

ORRINT FIS ILLS AL MÓN

Tamarit, 144-146, entl. 2a · 08015 Barcelona · T: +34 93 451 51 52 · F: +34 93 451 47 77
www.ullsdelmon.org · fundacio@ullsdelmon.org